U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **D. B.**, zastoupeného Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2021, č. j. OAM-845/ZA-ZA11-ZA03-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2022, č. j. 22 Az 49/2021-51,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce dne 5. 10. 2021 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jako důvod uvedl svoji příslušnost ke kurdské menšině, která je v Turecku utiskována, a své sympatie ke straně HDP (turecky Halkların Demokratik Partisi, kurdsky Partiya Demokratîk a Gelan, česky Lidově demokratická strana). V této souvislosti zmínil, že se účastnil demonstrace, která byla policejními složkami rozehnána a při které utržil ránu obuškem do levé nohy. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neudělil.

[2] Proti tomuto rozhodnutí se žalobce dále bránil žalobou podanou ke krajskému soudu, který ji napadeným rozsudkem zamítl. Krajský soud zejména neshledal, že by žalobci v zemi původu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Ačkoli žalobce účastí na demonstraci uplatňoval svá politická práva, okolnosti této jediné události ani s přihlédnutím k tomu, že během ní utrpěl lehké zranění, nedosahují takové intenzity, individualizace či systematičnosti, aby je bylo možné považovat za pronásledování. Další

tvrzení žalobce týkající se jeho kurdské národnosti byla zcela obecná. Žalovaný se dostatečně zabýval všemi podstatnými skutečnostmi a svůj závěr řádně odůvodnil, a to i na podkladě aktuálních zpráv o zemi původu. Krajský soud rovněž odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu dne 11. 11. 2022 kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Na výzvu soudu ji doplnil dne 28. 12. 2022.

[4] Stěžovatel zopakoval, že jeho azylový příběh je založen na všeobecně známém nerovném zacházení turecké většiny s kurdskou menšinou. Ačkoli byla v Turecku přijata legislativa zaručující rovnost v právech, fakticky tomu tak není. Od konce roku 2020 jsou opět politici strany HDP a jejich sympatizanti omezováni na svobodě. Turecký prezident nadto hrozí další ozbrojenou invazí na území Sýrie a Iráku namířenou proti Kurdům. Stěžovatel nesouhlasí ani se zprávami o zemi původu, které předložil žalovaný, neboť zohledňují situaci pouze těch Kurdů, kteří veřejně nepoukazují na svůj původ. Kurdové tak mají v Turecku fakticky pouze dvě možnosti. Buď se podřídí turecké většině a budou se moci relativně bez obtíží začlenit, ač jako osoby třetí kategorie, nebo se nepodřídí a budou jim odepřena jejich práva.

[5] Stěžovatel dále zmínil usnesení Evropského parlamentu o zprávě Komise o Turecku za rok 2021, ve kterém parlament mimo jiné vyjádřil znepokojení nad situací Kurdů na jihovýchodě Turecka, zejména nedostatečnou ochranu lidských práv. To se projevuje mj. tím, že dochází k mučení či jinému špatnému zacházení se zadrženými osobami. Tyto represe jsou zaměřeny vůči straně HDP. Ačkoli stěžovatel není jejím členem, lze vypozorovat zcela jasnou „náladu“ v Turecku vůči kurdské menšině. Zprávu britského Ministerstva vnitra z října 2019, na kterou odkázal žalovaný i krajský soud, považuje za neaktuální.

[6] Na závěr stěžovatel zdůraznil, že svoji nespokojenost týkající se nerovnosti kurdské menšiny uvedl pouze obecně, neboť nevěděl, jaké podrobnosti jsou pro posouzení jeho žádosti nutné. Jestliže však žalovanému uvedl jako důvod žádosti svoji kurdskou příslušnost, bylo na něm, aby se na další podrobnosti a konkrétní projevy útlaku doptal.

[7] Žalovaný s kasační stížností nesouhlasí a trvá na tom, že se nedopustil žádné nezákonnosti a své rozhodnutí vydal na základě dostatečných podkladů, zabýval se všemi tvrzeními stěžovatele, avšak neshledal je azylově relevantními. Svůj závěr podrobně a srozumitelně odůvodnil. Žalovaný se zcela ztotožnil s napadeným rozsudkem krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou, zastoupenou advokátem, a přípustná. Jelikož se týká věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. posuzoval, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a je proto přijatelná.

[9] Institut nepřijatelnosti a s ním související „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ Nejvyšší správní soud vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se tedy může jednat, jestliže se kasační stížnost týká a) právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soud; b) právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; c) jestliže existuje potřeba učinit judikaturní odklon; nebo d) jestliže lze v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledat zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon. Otázce přijatelnosti kasační stížnosti se ostatně stěžovatel vůbec nevěnoval a ani náznakem neuvedl, proč by snad jeho kasační stížnost měla být přijata k věcnému posouzení.

[12] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již opakovaně zabýval otázkou postavení kurdské menšiny v Turecku. Ačkoli dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku skutečně čelí významným nesnázím, ty však nedosahují bez dalšího intenzity pronásledování ve smyslu § 12 nebo hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (srov. např. usnesení ze dne 18. 1. 2023, č. j. 10 Azs 246/2022-37). Azylově relevantní mohou být typicky až opodstatněné obavy politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. např. obecně usnesení ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022-35 a judikaturu tam citovanou, rozsudek ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020-35, ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57, usnesení ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 314/2022-34, ze dne 15. 12. 2022, č. j. 2 Azs 149/2022-42, a judikaturu tam citovanou, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, či ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 180/2022-3).

[13] Ač Nejvyšší správní soud (stejně jako žalovaný a krajský soud) nezpochybňuje, že se stěžovatel účastnil demonstrace na podporu předsedy strany HDP, při které byl lehce zraněn, tento jediný incident nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany, neboť jej nelze ve světle citované judikatury považovat za pronásledování, potažmo hrozbu vážné újmy. Ze stěžovatelových tvrzení vyplývá, že s policií ani jinými tureckými orgány nikdy žádný problém neměl, nebyl vyslýchán, zadržen, či dokonce vězněn, a to ani v souvislosti s účastí na uvedené demonstraci. Jinou politickou aktivitu stěžovatel netvrdil, naopak sám zdůraznil, že není členem strany HDP, a poukazuje pouze obecně na *„jasnou ‚náladu‘*

v Turecku ve vztahu ke kurdské menšině“. Tato námitka proto nemohla založit přijatelnost kasační stížnosti.

[14] Nejvyšší správní soud v minulosti rovněž zodpověděl otázku, jak má být správně veden pohovor s žadatelem o mezinárodní ochranu podle § 23 zákona o azylu. Ministerstvo jej vede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žadatel přitom musí mít možnost sdělit všechny informace a důvody, které považuje pro posouzení žádosti za významné. Jestliže během pohovoru zazní takové skutečnosti, které nasvědčují, že existuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany, je povinností ministerstva na to reagovat a vést pohovor tak, aby byl jeho výsledek dostatečně konkrétní (srov. cit. usnesení č. j. 10 Azs 246/2022-38, rozsudek ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, či rozsudek ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36).

[15] Úkolem ministerstva naopak není popisovat žadateli důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována (např. rozsudek ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 26/2003-57, či ze dne 3. 8. 2011, č. j. 2 Azs 9/2011-47). Je to právě žadatel, kdo je primárním zdrojem informací, z nichž se při pohovoru v následujících fázích řízení vychází; nelze po správním orgánu požadovat, aby sám domýšlel důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, či cit. usnesení č. j. 2 Azs 149/2022-42).

[16] Obecně ke zjišťování skutkového stavu v řízení o mezinárodní ochraně se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 25. 10. 2004, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, cit. usnesení č. j. 2 Azs 48/2022-36).

[17] Stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedl žádné skutečnosti, které měl žalovaný při pohovoru opominout či nesprávně vyhodnotit, nenamítal ani nedostatečně zjištěný skutkový stav. Naopak tvrzení stěžovatele se zcela obecně týkají postavení kurdské menšiny v Turecku, nikoli jeho konkrétního případu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatel v řízení před krajským soudem nijak nezpochybňoval úplnost a aktuálnost shromážděných informací o zemi původu ani dalších podkladů, ze kterých žalovaný vycházel. V uplatnění těchto námitek před krajským soudem přitom stěžovateli nic nebránilo. V této části je proto kasační stížnost podle § 104 odst. 4 s. ř s. nepřípustná.

[18] Pouze ve zcela obecné rovině Nejvyšší správní soud dodává, že dostatečností podkladů pro vydání rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu se zabýval například v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Azs 42/2022-32, č. 4385/2022 Sb. NSS, ze dne 30. září 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-80, č. 1749/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. května 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87). Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (viz rozsudek ze dne 4. února 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Žalovaný vycházel jak ze zpráv zpracovaných českými a zahraničními státními

orgány v letech 2020 a 2021, tak například z dokumentu Mezinárodní organizace pro migraci z března 2021.

[19] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud v napadeném rozsudku vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu v mezích žalobních bodů a jeho závěry opírají o ustálenou judikaturu, od které není důvod se odchylovat. Krajský soud se nedopustil ani žádného pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto není důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Na tomto základě ji Nejvyšší správní soud dle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel s kasační stížností nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává, neboť náklady mu nad rozsah jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2023

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu